

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se
Cc: fi.ofa.dis.remisser@regeringskansliet.se

2026-01-19

Dnr C 2025/823

Remissvar över betänkandet av Nya regler mot bedrägerier och annat vilseledande genom elektroniska kommunikationer (Fi2025/02192)

Karlstads universitet har anmodats yttra sig i rubricerade remiss och vill anföra följande.

Sammanfattande slutsats

Karlstads universitet instämmer i de bedömningar och slutsatser som anförts i promemorian. Det kan dock möjligen finnas skäl till förtydligande vad gäller den föreslagna regleringen av vilseledande meddelanden.

Utredningens förslag

Promemorian "Nya regler mot bedrägerier och annat vilseledande genom elektroniska kommunikationer" innehåller en tydlig beskrivning av olika problem med bedrägerier och vilseledande som utförs genom exempelvis sms. Förslagen i promemorian synes vara relevanta och viktiga för att motverka den typen av oönskade företeelser.

Ett av de centrala förslagen är att upprätta ett register med avsändarnamn för sms-meddelanden. Genom direkttillgång till registret kan tillhandahållare av allmänt tillgängliga nummerbaserade interpersonella kommunikationstjänster förhindra att vissa meddelanden når den avsedda mottagaren, om någon skickar ett meddelande där denne utger sig för att vara en i registret registrerad avsändare.

Som framgår i promemorian har vissa aktörer redan företagit den här åtgärden på frivillig basis. Det torde därmed vara än lämpligare att det skapas ett gemensamt regelverk som även övriga aktörer måste följa, för att undvika att de frivilliga åtgärder som vidtagits undergrävs genom att vissa tillhandahållare kan väljas bort av den som vill sprida information som ett led i ett bedrägeri eller vilseledande.

Mycket i förslaget är vidare tydligt, eftersom det anknyter till väl definierad straffrättslig reglering (bedrägeri). Något som däremot möjligen kunde förtydligas något är gränserna för vad som kan sägas vara att "vilseleda en vidare krets av mottagare", vilket är det uttryck som används i den föreslagna lydelsen av 4 kap. 12 § lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation.

Detta blir möjligen av relevans eftersom – vilket framgår i promemorian – det krävs rättslig grund för att ingripa i distribution av meddelanden. Sådan rättslig grund anges finnas i 15.1 Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG av den 12 juli 2002 om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation. I promemorian hänvisas här till den i artikel 15.1 givna möjligheten att inskränka de rättigheter som stadgas i direktivet i syfte att motverka bland annat brottsliga förfaranden.

I förslaget kopplas vilseledande av en vidare krets av mottagare bland annat till ”handlingar som har för avsikt att vilseleda mottagaren på ett annat otillbörligt sätt”. Som exempel ges här ”sms i syfte att sprida desinformation, där avsändarnamnet är vilseledande så att det framstår som att det kommer från en viss myndighet eller att det är ett meddelande enligt lagen (2023:407) om viktigt meddelande till allmänheten”.

Ett exempel på ett sådant vilseledande skulle rimligen kunna vara att sms som varnar för en skogsbrand skickas med t.ex. en myndighet som avsändarnamn. Här tycks en god grund för en inskränkning finnas i 15.1, då även ”allmän säkerhet” räknas upp i artikeln. Om förtroendet för den här typen av varningar undergrävs, kan det onekligen argumenteras för att den allmänna säkerheten hotas.

Det torde dock gå att tänka sig många fall av uppenbart vilseledande sms, som har potentialen att falla utanför artikel 15.1. Det kan röra sig om fall där någon utifrån ideologiska skäl, eller endast som en form av skämt, skickar ut meddelanden som är vilseledande genom att de sänds i t.ex. ett företags namn, men där den EU-rättsliga grunden för att stoppa just *detta* meddelande är mer oklar. Syftet med meddelandet har kanske endast varit att väcka så mycket uppmärksamhet som möjligt kring ett visst ämne, och avsändarnamnet valts som ett led i detta syfte.

Det ovan anförda ska inte tolkas som ett avstyrkande av förslaget i den här delen. Art. 15 kan åberopas i förhållande till bland annat förebyggandet av brott och skyddet av den allmänna säkerheten. Att det finns en möjlighet att vissa andra meddelanden också stoppas behöver inte vara relevant om regleringen införts just i syfte att förhindra brott och allvarliga fall av vilseledande. Det tycks för övrigt också finnas mycket goda skäl att generellt förhindra att meddelanden sänds med vilseledande avsändarnamn.

Möjligen kunde dock förslaget tydliggöras något i den här delen, det vill säga hur den föreslagna generella och automatiska blockeringen av *alla* meddelanden som är vilseledande endast utifrån det registrerade avsändarnamnet förhåller sig till exempelvis EU-rättslig reglering samt yttrande- och informationsfriheten. Om ett relevant motstående intresse bedöms saknas, torde det nämligen finnas skäl att överväga om kravet på en ”vidare krets” bör utmönstras. Detta skulle både medföra färre gränsdragningsproblem och minskade möjligheter att på olika sätt kringgå regleringen.

Detta yttrande lämnas av rektor Jerker Moodysson efter föredragning från Johan Holmgren, universitetslektor vid Handelshögskolan. Anne-Christine Larsson Ljung, universitetsdirektör, och Jonathan Strömberg, studentkårens vice ordförande, har varit med om den slutliga handläggningen.

Jerker Moodysson

Johan Holmgren